

УДК 784.4.071.1.091(477) Садовська (045)
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/61-2-10>

Юлія КАРЧОВА,
orcid org/0000-0001-5970-086X
кандидат мистецтвознавства,
старший викладач кафедри естрадного та народного співу
Харківської державної академії культури
(Харків, Україна) karchova80@gmail.com

НАРОДНОПІСЕННЕ ВИКОНАВСТВО У ТВОРЧОСТІ МАР'ЯНИ САДОВСЬКОЇ

Стаття є прецедентом дослідження творчого світу відомої виконавиці української пісні, композиторки, актриси, фольклористки та перформерки Мар'яни Садовської. Мета статті – висвітлення особливостей інтерпретації народнопісенної виконавської парадигми у творчості Мар'яни Садовської. Позиціонуючи власну творчість як місію збереження і репрезентації фольклорного спадку та формування нових шляхів його трансформації у сучасному культурному просторі, співачка у численних проєктах синтезує національні та космополітичні орієнтири, автентичну та world music, відбиваючи на рівні художньої рефлексії осягнення творчості як сенсу життя та світового культурного надбання у синхронії та діахронії як інтеріоризованої основи креативного самоздійснення.

У статті на основі творчості мисткині та зокрема альбому «Songs I Learned in Ukraine» виявлено такі особливості творчої позиції, які знаходять вираження в репрезентації народнопісенної виконавської парадигми: утвердження значущості автентичної спадщини та її осмислення як цілісної культурної пам'яті, синтезування локальних нюансів виконавства та стильових контекстів (фольклору, джазу та естради). Як сутнісні ознаки народнопісенної виконавської парадигми у творчості М. Садовської у статті позиціонуються різноманіття жанрових витоків, значущість візуальної компоненти виконавства, концептуальне та драматургічне значення world music, орієнтованість на створення інтенсивної слухацької перцепції, наповненої численними та різноспрямованими культурними асоціаціями. У статті акцентовано спрямованість виконавиці на збереження таких атрибутивних рис народнопісенної виконавської парадигми, як: відкрите, розмовне, горлове звуковидобування; слабкий і середній іммпеданс; значущість мелізматички, агогіки й аугментації; насичення виконавства тремольцією, глісандуванням, ономапоєєю; уведення додаткових приголосних та їх вокалізація; редукція складів; високий динамічний тонус; змістова вагомість тембральних барв. Уведення рис естрадного виконавства, зокрема резонування з рисами шансону та театру пісні, чергування різножанрових зразків народної пісенності забезпечує контрастність драматургії, що виступає концептотворним чинником альбому «Songs I Learned in Ukraine» та репрезентації фольклору як невід'ємної компоненти загальнолюдського духовного спадку.

Ключові слова: народнопісенна виконавська парадигма, виконавство, автентична спадщина, інтерпретація.

Yulia KARCHOVA,
orcid org/0000-0001-5970-086X
Candidate of Art Studies,
Senior Lecturer at the Department of Pop and Folk Singing
Kharkiv State Academy of Culture
(Kharkiv, Ukraine) karchova80@gmail.com

FOLK SONG PERFORMANCE IN THE WORK BY MARIANA SADOVSKA

The article is precedent for the study of the creative world of the famous Ukrainian song performer, composer, actress, folklorist and performer Mariana Sadovska. The purpose of the article is to highlight the peculiarities of the folk song performance paradigm interpretation in the work by Mariana Sadovska. Positioning her own work as a mission to preserve the folklore heritage and form new ways of its transformation in the contemporary cultural space, the singer synthesizes national and cosmopolitan guidelines, authenticity and world music in numerous projects, reflecting at the level of artistic reflection the comprehension of creativity as the meaning of life and the world cultural heritage in synchrony and diachrony as an internalized for creative self-fulfillment.

The article, based on the artist's work and, in particular, the album «Songs I learned on Ukraine», reveals the following features of the creative position that find expression in the representation of the folk-song performance paradigm: affirming the significance of the authentic heritage and its comprehension as a holistic cultural memory, synthesizing the location nuances of performance and stylistic context (folklore, jazz and pop). The article positions the diversity of genre origins, the significance of the visual component of performance, the conceptual and dramatic significance of world music, and the orientation towards creating an intense listening filled with numerous and multidirectional cultural associations as essential features of the folk-song performance paradigm in Mariana Sadovska's work.

The article emphasizes the performer's focus on preserving such attributive features of the folk-song performance paradigm as: open, conversational, throaty sound production; weak and medium impedance; the importance of melismatics, agogics and augmentation; the saturation of performance with tremulation, glissandi, onomatopoeia; the introduction of additional consonants and their vocalization; syllable reduction; high dynamic tone; the semantic significance of timbral colours.

The introduction of features of pop performance, in particular, resonance with the features of chanson and theatre of song, alternation of different genre samples of folk song provides contrasting drama, which is the conceptual factor of the album "Songs I learned on Ukraine" as a whole and representation of folklore as an integral component of the universal spiritual heritage.

Key words: folk song performance paradigm, performance, authentic heritage, interpretation.

Постановка проблеми. Народнопісенне виконавство у сучасному художньому просторі, постаючи в численних індивідуальних творчих інтерпретаціях і різноманітті варіантів синтезування зі сферами академічної музики та масового музичного мистецтва, постає як чинник зв'язку із глибинними настановами національного духовного досвіду, закарбованого на рівні художньої рефлексії. Ментальна й архетипова маркованість рис народнопісенної виконавської парадигми є основою її сучасного осмислення як однієї зі стилетворних і концептотворних основ творчої позиції виконавця, амплітуда коливань якої між національними та мультикультуральними спрямуваннями визначає унікальність постаті сучасного митця.

Значущість народнопісенного виконавства та сучасних стильових настанов, автентичного та світового художнього спадку, синтезу різних видів мистецтв, спрямованість на декларативне ствердження позачасової, позапросторової цінності фольклору як однієї з духовних опор буття сучасної людини, визначає специфіку творчого світу Мар'яни Садовської. Композиторка, актриса, фольклористка, перформерка, учасниця гурту "Borderland" (Прикордоння), репрезентує своєю постаттю образ сучасної людини, позначений досягненням творчості як сенсу життя та світового культурного надбання у синхронії та діахронії як інтеріоризованої основи креативного самоздійснення.

Творчий світ мисткині українського походження органічно синтезує космополітичні орієнтації та національні основи, цариною втілення яких зокрема є народнопісенне виконавство. Це закарбовують масштабні проекти М. Садовської – "Songs I Learned in Ukraine", «Будемо весну» співати» (у якому репрезентовано автентичний фольклор Полтавщини та Полісся), сольна програма «Пісні-заклинання», «Пісні Бабиного Яру» (створений спільно з творчим об'єднанням «ДАХ», Гете-Інститут, репрезентований 2021 р. у Лондоні, Києві, Берліні, Веймарі, Кельні, Мюнхені тощо), проєкт із українським гуртом «Курбаси» тощо, у яких мисткиня звертається до народнопісенної спадщини у різноманітті її жанрових витоків.

Аналіз досліджень із широкого кола питань, пов'язаних із сучасним побутуванням фольклорної спадщини загалом та народнопісенного виконавства зокрема, демонструє їх пріоритетність у музикологічному дискурсі. Це засвідчують розвідки Г. Бреславець (2018; 2020), В. Гошовського, С. Грици, Є. Єфремова, Ф. Колесси, О. Мурзиної (із питань специфіки фольклору та зокрема різноманіття його сучасного втілення), О. Дудар (щодо особливостей функціонування автентичного та вторинного фольклору, зокрема у царині естради та джазу), В. Тормахової, Т. Рябухи, А. Фурдичка, А. Бойчук (у яких досліджується специфіка народнопісенного модусу сучасного українського естрадного мистецтва тощо), Ю. Карчової (2021) із питань специфіки сольного та ансамблевого втілення народнопісенної парадигми у сучасному художньому просторі України та багатьох інших. Проте попри наявність таких розвідок, які формують уявлення про напрями та особливості інтерпретування народнопісенної парадигми у сучасному національному художньому просторі, питання осмислення конкретних її утілень у творчості сучасних носіїв унаслідок її «живого буття» та перманентного модифікування не є вичерпно дослідженим, що детермінує актуальність статті.

Творчість М. Садовської у музикологічному дискурсі постає у розвідках Г. Бреславець (2020), які тільки частково заповнюють лауну, пов'язану із дослідженням специфіки репрезентації народнопісенної парадигми у творчості мисткині, що обумовлює актуальність статті. Дисонанс між відсутністю розвідок із питань особливостей утілення атрибутивних рис народнопісенного виконавства в альбомі "Songs I Learned in Ukraine" та світовим резонансом творчої діяльності співачки, співзвучністю її творчих пошуків притаманною світовій культурі тяжінням до новаційного перетворення традицій також слугує актуальності статті.

Мета статті – висвітлення особливостей інтерпретації народнопісенної виконавської парадигми у творчості Мар'яни Садовської.

Виклад основного матеріалу. Фольклор і народнописенна виконавська парадигма є одними зі значущих основ творчості Мар'яни Садовської, зокрема й завдяки тривалим фольклорним експедиціям Україною з 1990-х рр. Зібраний матеріал став і фундаментом для проведення мисткинею наукових лекцій, науково-популярних заходів в Україні та Європі, концептуальним та мовно-виразовим базисом музичного пласту вистави «Без ґрунту», альбому «Русальний цикл» тощо.

Характерними рисами творчого ставлення М. Садовської до фольклору є не тільки його осмислення як принципово «неанонімного», співачка акцентує що «за кожною піснею є чиясь життя, чиясь доля. Кожна пісня є пам'яттю покоління, які передавали багатства від бабусь онучкам» (Леонтієва, 2003: 9). Народнопісенний спадок має для співачки статус цілісної духовної пам'яті нації поза її жанровими та локальними нюансами. Саме за цих причин репертуар М. Садовської позначений винятковим розмаїттям жанрів, які закарбовують виняткове ж багатство атрибутивних маркерів народнопісенної виконавської парадигми різних локусів.

Однак виразність артикулювання локусної специфіки є лише одним із модусів репрезентації народнопісенної виконавської парадигми М. Садовської. Інший формується синтетичною спрямованістю виконавства. На рівні вокальної техніки це обумовлюється винятковою гнучкістю. Змінюючи техніку звуковидобування, дихання, звуковедення, корегуючи імпеданс та артикуляційні нюанси, використовуючи динаміку як один зі значущих засобів виразності, мисткиня створює універсальний, емерджентний вокальний стиль, який органічно «вбудовується» у різні стильові контексти.

Значущим чинником універсалізму, синтетичності виконавської стилістики є також її космополітичне підґрунтя. Численні національні акценти детермінуються співпрацею із джазовим тріо «Borderland», сама назва якого віддзеркалює позиціонування виконавської позиції як такої, що перебуває на просторово-часовому «стику» культур, на перетині національних аур. Водночас джазова стильова основа виконавства ансамблю (в деяких випадках – насиченість гротесковістю, підкресленою комічністю суто джазових прийомів) створює й численні концептуально-змістові акценти, які формують нетрадиційне інтерпретування давніх фольклорних шарів, безпосередньо транслуючи їх у контекст постмодерністської іронії.

Інструментальний пласт виконавської стилістики М. Садовської містить у собі й доволі специфічний нюанс. У сольному виконавстві мисткиня,

попри традицію суто вокального автентичного виконання на Поліссі та Полтавщині, звертається до залучення індійської гармоніки. Яскрава тембральна забарвленість і «дихаюча» специфіка інструмента, який «вміє «підспівувати майже людським голосом» (Леонтієва, 2003: 9) додає унікальних барв виконанню, створює ефект посилення меседжу виконавиці, наповнює його духовною пам'яттю людства. Зазначимо, що тенденція залучення до творчих просторів сучасних виконавців народної пісні та народнопісенних гуртів інструментарію різного національного походження є яскравим маркером world music, який відбиває притаманну культурі мета-модерну спрямованість на створення образу сучасної культури як принципово недиференційованого, зокрема і з національної точки зору.

Тяжіння до тенденцій world music також виступає засобом духовного зв'язку із інструментальною космополітичністю творчості групи «Курбаси» (з якою співпрацює співачка), яка активно апробує виразовий – технічний та тембральний потенціал індійської гармоніки.

Позачасово значущою компонентною народнопісенної виконавської парадигми є сценічний образ носія народної пісенності, на руховому рівні позначений статикою, стриманістю жестикуляції, перенесенням психологічних нюансів у внутрішній духовний простір. На візуальному рівні образ носіїв народнопісенної спадщини маркується тяжінням до виразної репрезентації атрибутивних символів національної культури, у вимірах сучасної культури часто інтерпретованих синтезованих із маркерами інших національних культурних просторів і сучасних трендів. У творчості М. Садовської візуальна компонента демонструє плюралістичність рішень – від декларативної простоти та монохромності сценічного вбрання (що в деяких випадках фактично повністю відтворює побутовий селянський одяг), до сполучення стилістичних ознак різних національних костюмів (із виразно підкресленою східною або навіть гламурною «родзинкою») та майже гламурних аутфітів. Це створює концептуальний, образний, тематичний контекст виконавства та слугує формуванню специфічних механізмів художньої комунікації, спрямованих на інтенсифікацію слухацької уваги, її насичення потенційно численними та різноспрямованими культурними асоціаціями.

Зазначимо, що певна модифікація співачкою візуальної компоненти народнопісенної виконавської парадигми також резонує з творчими настановами гурту «Курбаси», який тяжіє

до акцентуації змістового значення сценічного оформлення образів. Засобами зв'язку творчих світів М. Садовської та «Курбасів» слугує і наявно виражене тяжіння до перфомансів та поліжанровість. Так, М. Садовська звертається до обрядових, весільних, календарних, емігрантських, рекрутських пісень, колискових тощо, формуючи жанрово універсальний, багатовимірний простір сучасного буття фольклору.

Концентрованим вираженням творчих настанов репрезентації та індивідуалізованої трансформації народнопісенної виконавської парадигми М. Садовською є альбом, записаний в колаборації з гуртом «Borderland». Апеляція співачки до культурної пам'яті людства як цілісності відбивається у зверненні до різноманітних жанрових варіантів народної пісенності та відтворенні відповідних до їх жанрової природи й обрядової аурі нюансів народнопісенної парадигми. Водночас альбом відбиває і потенційну можливість трансформування народнопісенної виконавської парадигми відповідно до змінюваних стильових контекстів естради (зокрема традиційного французького варіанту шансону, театру пісні) та джазу.

Так, весільна пісня «Слала зіронька до місяченька» демонструє лірико-психологічну модифікацію атрибутивних маркерів народнопісенної виконавської парадигми, що виявляється у відкритому, пронизливому та водночас тремтливому звуковидобуванні, значущості акцентованої тремоляції голосу на межі переривання, виняткової насиченості мелізмами, яка перетворює мелодіку на мереживо, обривання звуку, глісандуванні наприкінці складів, придиранні, розмовному звуковидобуванні тощо. Виконання пісні демонструє значущість драматургічного процесу – поступового підвищення динамічного тону, який постає як концепто- та образотворний чинник.

Емігрантська пісня «Не плачте, мамічко» у цілісній драматургії альбому постає як перенесення уявної дії – переміщення героїні в інший історико-культурний простір, у специфічний, ціннісно, культурно, національно дисонантний контекст. Це відбивається у миттєвому чергуванні вокальних і мовних епізодів, динамічній нарузі, моментальній зміні регістрів і динамічних пластів, пов'язаних також зі змінами імпердансу, артикуляції, звуковидобування, звуковедення та ступеня експресивності виконавства, у наданні особливої драматичності низькому регістру. Контрастність драматургії віддзеркалюється і в зіткненні стильових аур – вокальної, народнопісенної та естрадно маркованої та інструментальної – джазової, естрадної. У комплексі такі прийоми фор-

мують резонанс зі стильовими театру пісні, настановами французького шансону.

У пісні «Зозуля» змістово значимий контраст утворюється між вокальним та інструментальним пластами, їх хронотопічною та мовно-виразовою специфікою. На вокальному рівні провідними засобами творення художнього образу стають виняткова рухливість мелосу завдяки примхливості мелізматика, активізація якої відповідає логіці психологічного буття героїні пісні, нетемперованість звуковидобування, дискретність звуковедення внаслідок численних придирань, раптовий перехід до горлового звуковидобування, акцентованої тремоляції та високого динамічного тону, використання динамічного підкресленого дихання як засобу вокальної виразності. Перманентність повторів ритмомем та інтономем в інструментальному супроводі створює гранично напружений контраст із психологічно рухливою, експресивною вокальною лінією.

Зазначимо, що принцип драматургічного контрасту виявляється у межах як окремих частин альбому, так і його композиційно-структурної організації як цілісності. Це знаходить вираження зокрема і в контрастному співставленні в альбомі різних жанрових та часових царин. «Коліскова» є індивідуалізованим творчим осягненням найдавніших шарів фольклорного спадку, позначеного значущістю ритуальності. Її відтворення на вокальному рівні пов'язано із специфічними тембральними барвами, перевагою «магічного» співомовлення та декламації, глісандо та нетемперованого звуковидобування, втіленням притаманної творчості співачки ідеї «поєднання власної імпровізації з автентичністю в її природному співіснуванні» (Бреславець, 2020: 112).

Інший рівень психологічної напруги та виконавської експресії демонструє «Маленька еротична пісня», сповнена майже діонісійською енергетикою – криками, граничною динамікою, винятковою відвертістю звуковидобування та виконавських прийомів, які змальовують граничну ж відвертість образу героїні. Статус миттєвих переміщень у часопросторі культури як рушія драматургії альбому засвідчує «раптова модуляція» у пісні «В американському салуні» в інший культурний контекст – естрадного мистецтва. На рівні інструментального супроводу це виявлено у створенні атмосфери підкреслено віртуозного фортепіанного концертування, на вокальному рівні – в експресивному звуковидобуванні, агогічній довільності, суміщенні мовного та власне вокального начал, на змістово-концептуальному – у створенні типової для мистецтва

естради художньої комунікації, позначеної недиференційованістю виконавця та реципієнта.

Повернення до ліричної, інтровертної версії народнопісенної виконавської парадигми та її локальної специфіки демонструє лемківська пісня «Ти дівча, як ся маш». Із ліричними «переборами» гітари резонує і проникливість вокалу із тривалими затримками на інтонаційних вершинах, акцентуацією характерних для локусних особливостей виконавства інтонаційних і ритмічних зворотів.

Загострення контрасту як визначального чинника драматургії альбому як цілісності демонструє наступна «Балада про Довбуша». Це виявляється у зверненні на історико-культурному та тематично-образному рівні до значущих історичних реалій буття української нації та образу її героя-очільника, на жанровому – до нетипової для жіночого народнопісенного виконавства балади, на виконавському – до декламаційності та розмовної позиції вокального апарату, на тембровому – до специфічного ансамблю ударних, алюзій дрімби та цимбал, на драматургічному – до утвердження провідної ритмонемі, повтори якої створюють контраст сталості часопростору та концентрації виконавської експресії.

Посилення контрасту, як загальної риси драматургії альбому, у пісні «Заклинання» виявляється у миттєвих змінах музичної тканини. Примхливе чергування розспівних інтоном і розмовності, крику та сміху, темперованості і нетемперованості, темпів фраз, швидкості та чіткості артикуляції, динаміки тощо резонують і з винятковою імпровізаційністю інструментального пласта. Проте найбільш глибокий контраст між «Баладою» та «Заклинанням» створюється саме на рівні виконавських позицій, що їх маркують – винятково серйозної, інтеріоризованої, глибоко усвідомленої та пародійно-комічної, утворюваної зокрема й алюзією промовляння дитячих промовок, гротесковою акцентуацією артикуляції тощо.

Мандри часами та просторами культури знаходять продовження у пісні «Давно, давно» – заглиблення в архаїчні пласти фольклорного спадку. Поринання в культурну пам'ять алюзійно відтворюється тривалими педалями інструментального супроводу, надтривалими агогічними аугментаціями та водночас редуцію складів, а також ономотопеєю у вокальній партії, насиченням її додатковими приголосними та їх вокалізацією, характерними для найдавніших варіантів народнопісенної виконавської парадигми.

Зазначимо, що чергування пісень в альбомі демонструє також і значущість створення своєрідних змістових, образних арок. Так, відверта

тілесна-почуттєва відвертість пісні «В американському салуні» та гранична емоційність «Заклинання» резонують зі своєрідним криком душі в рекрутській пісні «Кедзь ми пришла карта», які в комплексі створюють додаткову, екстравертно забарвлену лінію драматургії альбому.

Своєрідним фіналом-підсумком альбому є «Ніч Купала» – гімн природі. Її загальнолюдська значущість якої, як і духовного досвіду людства, сконцентрована зокрема в народнопісенній виконавській парадигмі, акцентована вільним обертанням у різних мовних просторах (українському та англійському), інтенсивністю динаміки, декларативністю репрезентації рис народнопісенного виконавства та виконавської експресії на межі фізичного та емоційного потенціалу співачки.

Концентрація в альбомі М. Садовської “Songs I Learned in Ukraine” фольклорного спадку в його жанровому розмаїтті та водночас тенденція його репрезентації у вимірах автентики та world music, багатство прийомів репрезентації народнопісенної парадигми та модусів її інтерпретації відбиває одну з потужних тенденцій буття сучасної української спільноти – утвердження значущості національної системи цінностей, які «детермінують специфіку менталітету, існують в єдності із загальнолюдськими та відбивають історичний шлях народу, становлення його культурної традиції, мови, національної ідеї та концентруються у сфері художнього опанування та відображення світу» (Стасевська, Уманець, 2017: 133).

Висновки. Народнопісенне виконавство є чинником національної маркованості універсальної, різноспрямованої творчості Мар'яни Садовської –співачки, композиторки, актриси, фольклористки та перформерки, яка власною творчою місією вважає збереження та репрезентацію фольклорного спадку та формування нових шляхів його трансформації у сучасному культурному просторі. Єднаючи власне національні та космополітичні орієнтири, автентичну та world music у численних проєктах із репрезентації та популяризації української пісенності й виконавства, М. Садовська репрезентує своєю постаттю образ сучасної людини, позначений осягненням творчості як сенсу життя та світового культурного надбання у синхронії та діахронії як інтеріоризованої основи креативного самоздійснення.

Специфіка інтерпретації народнопісенної виконавської парадигми у творчості Мар'яни Садовської позначена значущістю автентичної спадщини, осмисленням її як цілісної культурної пам'яті нації поза локусними та історичними нюансами. Розмаїття атрибутивних маркерів

народнопісенної виконавської парадигми різних локусів у творчості мисткині постає в різноманітні стильових контекстів (фольклору, джазу та естради), жанрів (обрядових, календарних, зокрема купальських, весільних, рекрутських, емігрантських пісень, колискової), у візуальних атрибутах виконавства. Знаком вагомості тенденцій world music та історико-культурної, стильової різнобарвності у творчості співачки слугує застосування індійської гармоніки, інструментальний супровід тріо “Boderland”, частково – візуальний сценічний образ, що в комплексі інтенсифікує слухацьку перцепцію, свідомо її орієнтує на численність і різноспрямованість культурних асоціацій.

Концентрованим вираженням особливостей репрезентації та індивідуалізованої трансформації народнопісенної виконавської парадигми М. Садовською є альбом, записаний в колаборації з гуртом «Borderland». Звертаючись до різних жанрів фольклорної спадщини, співачка зберігає

атрибутивні риси народнопісенної виконавської парадигми – відкрите, розмовне, горлове звуковидобування, слабкий і середній імпеданс, значущість мелізматики, агогіки й аугментації, насиченість тремоляцією, глісандуванням, ономотопеєю, уведення додаткових приголосних та їх вокалізація редуція складів, високий динамічний тонус, змістова вагомість тембральних барв. Уведення рис естрадного виконавства, зокрема резонування з рисами шансону та театру пісні, чергування різножанрових зразків народної пісенності забезпечує контрастність драматургії, що виступає концептотворним чинником альбому як цілісності та репрезентації фольклору як невід’ємної компоненти загальнолюдського духовного спадку.

Перспективи подальших досліджень полягають у виявленні особливостей модифікування народнопісенної виконавської парадигми у творчості М. Садовської в мистецьких проєктах «Пісні-заклинання» та «Пісні Бабиного Яру».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бреславець Г. Реконструкція фольклорної пісні у творчості Мар'яни Садовської. *Культура України*. 2020. Вип. 69. С. 106–114.
2. Бреславець Г. Реконструкція фольклорного тексту в українській музичній культурі останньої третини ХХ – початку ХХІ століття: автореф. дис. ... канд. мист. : 26.00.04 / Харківська державна академія культури, 2018. 22 с.
3. Карчова Ю. Народнопісенне мистецтво у творчій діяльності гуртів «Go-A» та «Курбаси»: градації модифікації фольклору. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 42. Т. 1. С. 109–115.
4. Леонтієва Я. Пульсуюче серце української пісні. *Пороги*. 2003. № 3. С. 8–9.
5. Серєда В. Етно-вибух Мар'яни Садовської в Запоріжжі. *Письменницький портал Пилипа Юрика*, 2014, 18 вересня. URL: https://pilipyurik.com/index.php?option=com_content&view=article&id=635%3A2014-09-18-12-44-56&catid=1%3Alatest-news
6. Стасєвська О. А., Уманець О. В. Духовне оновлення як умова модернізації сучасного українського суспільства: колізії та дисонанси. *Політичні та правові дисонанси в сучасних українських реаліях*: зб. матеріалів ХХХ Харківських політологічних читань (м. Харків, 16 червня 2017 р.). Харків : Право, 2017. С. 132–136.
7. Ihnytska L. (2018). The Night is just Beginning. URL: <http://marianasadovska.com/night>

REFERENCES

1. Breslavets, G. (2020). Rekonstruktsiia folklornoi pisni u tvorchosti Maryany Sadovskoi [Folklore text reconstruction in the works of Mariana Sadovska]. *Culture of Ukraine*, 69, pp. 106–114 [in Ukrainian].
2. Breslavets, G. (2018). Rekonstruktsiia folkloroho tekstu v ukrainskii muzychnii kulturi ostannoi tretyny XX – pochatku XXI stolittia [Reconstruction of folklore text in the Ukrainian musical culture of the last third of the XX – beginning of the XXI century]. Thesis for Ph. D. in the History of Art. Kharkiv [in Ukrainian].
3. Karchova, Yu. (2021). Narodnypisenne mystetstvo u tvorchii diialnosti hurtiv «Go-A» ta «Kurbasy»: hradatsii modyfikatsii folklore [Folk-song art in the creativity of the groups «Go-A» and «Kurbasy»: grading folklore modification]. *Topical issues of the humanities: an intercollegiate collection of researchers working with young people with Drohobych workers at Ivan Franko University*, issue 42, vol.1, pp. 109–115. [in Ukrainian].
4. Leontieva, Ya. (2003). Pulsuiuche sretse ukrainskoi pisni [The pulsating hart of Ukrainian song]. *Porohy*, 3, pp. 8–9 [in Ukrainian].
5. Sereda, V. (2014). Etno-vybukh Maryany Sadovskoi v Zaporizhzhii [Ethno-explosion of Maryana Sadovska in Zaporizhzhia]. *Pysmennytskyi portal Pylypa Yuryka*, September 18. URL: https://pilipyurik.com/index.php?option=com_content&view=article&id=635%3A2014-09-18-12-44-56&catid=1%3Alatest-news [in Ukrainian].
6. Stasevska, O. A., Umanets, O. V. (2017). Dukhovne onovlennia yak umova modernizatsii suchasnoho suspilstva: kolizii ta dysonansy [Spiritual renewal as a condition for modernization of modern Ukrainian society: collisions and dissonances]. *Polytychni ta pravovi dysonansy v suchasnykh ukrainskykh realiiah*: zb. materialiv ХХХ Kharkivskikh politolohichnykh chytan (m. Kharkiv, 16 chervnia 2017 r.). Kharkiv : Pravo, pp. 132–136 [in Ukrainian].
7. Ihnytska L. (2018). The Night is just Beginning. URL: <http://marianasadovska.com/night>